

12 ZÁSAD MEZINÁBOŽENSKÉHO DIALOGU NA MÍSTNÍ ÚROVNI

The Congress

Le Congrès

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

ZNALOST A POROZUMĚNÍ MÍSTNÍ NÁBOŽENSKÉ SITUACI

01 Místní orgány by měly věnovat pozornost rostoucí úloze, kterou náboženství nyní sehrává při **vytváření identity jednotlivce i kolektivu**, a tomu, jaký má dopad na formování společenské reprezentace a na světonázor mnoha místních občanů. Náboženství je vyjádřením a výsledkem věrnosti tradici a souboru přesvědčení předávaných z generace na generaci. Pomáhá lidem formovat způsob smýšlení a určuje jejich hodnoty a pravidla chování.

02 Tyto orgány musí mít dobrou **znalost** relativní velikosti místních náboženských skupin a vědět, jak jsou organizovány. Musí dávat najevo, že si uvědomují, že aktivity místních náboženských organizací jsou svým učením a službami, které nabízejí, skutečným přínosem pro místní společnost. Uvědomění si místa

a úlohy, které zaujímají národnostní a/ nebo náboženské menšiny, by mohlo být vhodně doprovázeno stejným uvědoměním si latentní moci, kterou uplatňuje **většina**, která má obecně monopol na místní mocenské mechanismy. Takový přístup pomůže zabránit tomu, aby menšiny byly vytěšňovány do defenzivních postojů proti vlastnímu přesvědčení. Zvláštní pozornost je třeba věnovat roli rodin, především matek, které pomáhají přenášet své kulturní hodnoty na další generaci v duchu otevřenosti vůči společnosti.

03 Círky a náboženské organizace by neměly být vnímány jako jednolitě celky, nýbrž jako organizace, které jsou někdy vystaveny **konfliktním názorům**. Rozhodnutí místních orgánů, který z partnerů bude ochoten k dialogu a současně bude dostatečně vlivný ve své vlastní komunitě, má proto zásadní význam pro současnost i budoucnost.

PODPORA PO-ROZUMĚNÍ MEZI ÚČASTNÍKY DIALOGU

04 Místní orgány musí napomáhat procesu **objevování jiných kultur** tím, že budou pozorovat kulturní podobnosti i odlišnosti, a zároveň chápat ty, jejichž vzhled je odlišný a liší se od místních zvyků a pravidel, a tyto nashromážděné informace sdílet a rozšiřovat. Mohou tak činit například podporou studia nejruznějších náboženství a vyznání s cílem rozvíjet kulturní znalosti, nikoli však náboženské praktiky. Podobné vzdělávání, dostupné nejen ve školách, ale i prostřednictvím občanských středisek studia náboženství, bude klíčovým faktorem pro větší otevřenost a touhu po vědomostech. Otevřenost vůči ostatním může rovněž probudit touhu lépe porozumět vlastní víře nebo vlastním osobním a společenským hodnotám. Vyšší kulturní uvědomění následně napomůže snížení rizika radikalizace. Takové jednání musí být vedeno touhou vytvořit podmínky pro rovnost mezi ženami a muži a musí zajistit, aby se tyto podmínky prosazovaly.

05 Místní orgány musí poznat **vhodné okamžiky** pro rozvíjení vzájemného poznání a osobních kontaktů, pro oslabení pocitů nedůvěry či dokonce strachu. Cílem by měl být trvalý posun od ignorance ke znalosti, od znalosti k porozumění a od porozumění k důvěře. Vhodnými aktivitami mohou být návštěvy kostelů, chrámů či bohoslužebných míst nebo pořádání každoročního mezikulturního nebo mezináboženského fóra či festivalu. Spolu s tím by bylo možné ustavit radu pro mezikulturní a mezináboženské vztahy jakožto centrum pro mnohostrannou výměnu názorů.

VYTVÁŘENÍ PARTNERSTVÍ

06 Místní orgány jsou v **přední linii** a jejich aktivní přítomnost v daném místě, jejich důvěrná znalost všech zúčastněných a jejich schopnost inovace jim propůjčuje vedoucí a zcela **legitimní** roli ve vztahu k náboženským aktivitám. Diskuze i činnost musí být vedeny snahou o otevřenost, inovací a vyzkoušení neznámého.

07 Role místních orgánů při podpoře dialogu a vytváření partnerství bude efektivnější a v dlouhodobé perspektivě platnější, pokud budou hned **od počátku splněny určité podmínky**:

- ▶ úcta k zákonosti;
- ▶ prosazování rovnoprávnosti mezi ženami a muži;
- ▶ náboženská neutralita a nediskriminace;
- ▶ transparentnost při veškeré činnosti.

08 Místní orgány by se neměly přímo zapojovat do mezináboženského dialogu. Oficiálnímu zastřešení či organizování takového dialogu by měly bránit principy subsidiarity a náboženské autonomie. Oficiální postoj se musí vyznačovat **překonáním lhostejnosti** a zároveň **nevměšováním**. Místní orgány musí v zásadě sehrát roli toho, kdo dialog zprostředkovává a, je-li to nezbytné, usměrňuje na základě jasně stanovených a dohodnutých cílů. Z jejich hlediska, které se vyznačuje informovanou neutralitou, vychází mezináboženský dialog spíše z rozumu než z víry, ze znalosti než z přesvědčení.

09 Posilováním uznání a důvěry mohou místní orgány zajišťovat, že různá náboženství nebudou vnímána jako problém, nýbrž jako **přínos**, díky přijetí pozitivního přístupu k demokratickému řízení pluralismu. Jejich aktivita by měla směřovat k dvojímu cíli: vytvoření **promyšlenější organizační** struktury pro místní náboženská vyznání a posílení **společenské soudržnosti**. Místní orgány a partneři v dialogu by neměli překračovat svou vlastní specifickou úlohu a k dialogu by měli přistupovat především jako ke sdílené výhodě, kterou je třeba rozvíjet.

10 Aktivita, jako je výstava nebo správa kostelů, chrámů a bohoslužebných míst, by měly cíleně sloužit podpoře vyváženosti a harmonie a měly by směřovat k větší otevřenosti, nikoli k vytváření ghet. To znamená, že **mezináboženský přístup** musí postupně převládnout nad mnohonáboženským. Místní orgány by svými činy měly usilovat o podporu sdílené víry v Boha různých podob.

11 Péče místních orgánů o náboženskou diverzitu a mezináboženský dialog musí být konkrétně promítnuta do místní sociální, sportovní, školské, kulturní politiky i do územního plánování a vztahů s místními sdruženími a spolky, které ji poskytnou **průřezový rozměr**. Jako taková musí ovlivňovat a utvářet všechny oblasti činnosti, nevytváří vlastní vymezenou oblast působnosti. Pokud budou všichni zúčastnění ochotni navzájem si naslouchat, podaří se dosáhnout toho, čemu Kanaďané říkají **“rozumné přizpůsobení”**. To znamená, že se jednotlivým konfesím nabízí maximální prostor pro vyjádření náboženského přesvědčení, pokud to není v rozporu s jinými základními právy.

VYHODNOCENÍ

12 Po konzultacích s místními náboženskými organizacemi by místní orgány měly předem určit, která **kritéria a ukazatele** budou pro hodnocení efektivity mezikulturního a mezináboženského dialogu používat. Mezi ně může patřit rozvoj vlastní odbornosti a vytváření sítí pro výměny mezi náboženstvími či zakládání vzdělávacích a informačních center. Měly by být rovněž v kontaktu s jinými místními orgány kvůli možnosti porovnat a konfrontovat jednotlivé modely, aby bylo možné vyvinout vlastní specifický přístup.

Pro Kongres místních a regionálních orgánů je podpora mezináboženského a mezikulturního dialogu klíčovým prvkem komunikace mezi různými skupinami, jež spoluvytvářejí naše místní společnosti.

Je to účinný nástroj v boji proti nesnášenlivosti a radikalizaci a pro posílení "soužití" při vzájemné úctě.

Kongres svou činnost v této oblasti zahájil dvěma konferencemi, pořádanými v letech 2006 a 2010 ve francouzském Montchaninu. Na nich se představitelé místních orgánů, akademici, ale také mezinárodní organizace, účastnili diskuzí, které se soustředily na roli místních orgánů v mezináboženském dialogu, obzvláště při výměně osvědčených postupů, principy sekularismu, výuku náboženství, školení duchovních a financování prostor pro bohoslužby. Těchto dvanáct zásad je doplňkem námětů, prezentovaných v Bílé knize Rady Evropy o mezikulturním dialogu "Žít spolu důstojně jako sobě rovní", přijaté ve Štrasburku v r. 2008.

www.coe.int/congress-intercultural
congress.intercultural@coe.int

Vydáno: březen 2016

CES

www.coe.int

Rada Evropy je nejvýznamnější organizací kontinentu v oblasti lidských práv. Zahnuje 47 členských států, z nichž 28 je členy Evropské unie. Institucí Rady Evropy, odpovědnou za posilování místní a regionální demokracie v jejích 47 členských státech, je Kongres místních a regionálních samospráv. Skládá se ze dvou komor – Komory místních orgánů a Komory regionů – a tří výborů a sdružuje 648 volených představitelů zastupujících přes 200 000 místních a regionálních orgánů.

The Congress

Le Congrès

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE